

Студенти четвертого курсу і магістратури за умов одержання відповідних наукових результатів роблять доповіді на всеукраїнському семінарі «Ризикологія та моделювання економіки»; одобрені доповіді семінар рекомендує до друку, в тому числі у республіканському збірнику «Моделювання та інформаційні системи в економіці».

Студентам, які активно займаються науковою роботою надаються відповідні заохочення, наприклад, виконанні дослідження зараховуються як лабораторні роботи, додаються додаткові бали при оцінюванні поточних знань, враховуються при рекомендації в аспірантуру тощо. У результаті випускники економічних факультетів часто стають аспірантами кафедри економіко-математичних методів.

Залучення студентів економічних факультетів до гурткової наукової роботи сприяють підвищенню математичної культури випускників, створюють передумови для подальшої наукової роботи, використання економіко-математичних методів та ЕОМ у практичній діяльності.

А. В. Нікітін, канд. екон. наук, доцент
кафедри банківської справи

ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ДІЛОВОЇ ГРИ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Курс «Ситуаційне моделювання банківської діяльності» викладається у КНЕУ з 1996 р. і є дисципліною, що на комплексному прикладі, із застосуванням оригінальної комп'ютерної програми дає можливість студентам освоїти базові прийоми управління комерційним банком.

Для якісного засвоювання матеріалів дисципліни використовується метод роботи в малих групах (до 6 осіб), самостійна робота проводиться з використанням комп'ютерних шаблонів. Дисципліна повністю забезпечена методично: у 2003 р. КНЕУ видано посібник із повним описом теоретичних положень, закладених в ділову гру, правил гри та числовим прикладом розрахунку початкового стратегічного рішення.

Ділова гра проводиться шляхом доведення до студентів початкової ситуації (комплект таблиць та характеристика основних чинників розвитку), роботи по визначенню стратегії та тактики управління умовним банком (одна мала група — один умовний

банк), циклів введення даних у комп'ютер та отримання результатів, підготовки розгорнутого звіту засобами текстового та табличного процесорів.

За вісім років викладання дисципліна знаходилась як у плані підготовки бакалаврів, так і в плані підготовки магістрів. Якщо студентам заочної форми навчання в обох випадках пропонується підготовка базового рішення в індивідуальному порядку, студенти денної форми мають нагоду прийняти більш активну участь у грі лише за умови проведення аудиторних занять. Магістратура дає можливість більш активної індивідуальної роботи (малі групи не створюються, кожен студент представляє окремий ігровий банк), крім того позитивно є попередня повна начитка лекцій. Більш тісна можливість спілкування з викладачем на рівні бакалаврату має своїм недоліком застарілу систему поєднання на протязі семестру лекцій із практичними заняттями послідовно. Адже бажано, щоб студент мав повну уяву про зміст всіх рішень ділової гри на початок першого практичного заняття. Крім того, нещодавнє введення заліку знижує мотивацію студентів до систематичної роботи, яка є невід'ємною характеристикою ефективності комплексної ділової гри.

Позитивним, на наш погляд, є впровадження системи оцінювання ECTS, що у подальшому підвищить мотивацію участі у комплексній діловій грі навіть за наявності підсумкового контролю у вигляді заліку.

Слід відмітити відмінність в інтенсивності роботи викладача, що проводить комплексну ділову гру, порівняно із класичним проведенням занять. По-перше, багато роботи проводиться за комп'ютером як під час введення та обробки даних, так і по організації доведення результатів для кожного студента перед кожним практичним заняттям. По друге, нерегулярність участі у грі деяких студентів підвищує фактичну завантаженість при проведенні індивідуальних консультацій. По-третє, на викладачеві лежить підвищена відповідальність за збереження проміжних результатів ділової гри на протязі всього семестру.

Пропонуємо для дисциплін, що викладаються у вигляді комплексної ділової гри:

- планування 90 % лекцій до моменту першого практичного заняття шляхом індивідуальної оптимізації навчального плану;
- використання спеціалізованих аудиторій як для лекцій, так і для практичних занять (наявність постійно вмонтованого презентаційного обладнання та індивідуальних комп'ютерів);
- застосування підвищуючих коефіцієнтів для обрахунку аудиторного навантаження викладачів.